

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2019r.

Sąd Rejonowy w Rybniku III Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący	SSR Joanna Kucal
Protokolant	st.sekr.sądowy Stanisława Bosek

przy udziale oskarżyciela publicznego K. K.

po rozpoznaniu w dniach: 19 grudnia 2017r., 22 lutego 2018r., 23 marca 2018r., 5 kwietnia 2018r., 5 lutego 2019r., 26 lutego 2019r. sprawy

M. P.

s. F. i B.

ur. (...) w R.

oskarżonego o to, że

I. będąc podatnikiem podatku od towarów i usług, w okresie od 27 kwietnia 2015r. do 25 lipca 2016r. w R. uporczywie nie wpłacał w terminie do 25 dnia następnego miesiąca na rachunek Urzędu Skarbowego w R. podatku od towarów i usług wynikającego z deklaracji VAT-7 za marzec i kwiecień 2015r., kolejne miesiące od czerwca 2015r. do sierpnia 2015r., kolejne miesiące od października 2015r. do grudnia 2015r. oraz w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług wynikającego z deklaracji VAT-7K za kolejne kwartały od I kwartału 2016r. do II kwartału 2016r. w łącznej wysokości 269.554 złotych,

tj. o wykroczenie skarbowe określone w art. 57 § 1 kks

II. będąc płatnikiem, w okresie od 20 marca 2015r. do 20 stycznia 2016r. w R., czynem ciągłym z wykonaniem tego samego zamiaru nie wpłacał w terminie do dnia 20 następnego miesiąca na rachunek Urzędu Skarbowego w R. podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu wynagrodzeń wypłaconych pracownikom, pobranego w kolejnych miesiącach od lutego 2015r. do grudnia 2015r. w łącznej wysokości 106.712,80 złotych,

tj. o przestępstwo skarbowe określone w art. 77 § 2 kks w związku z art. 6 § 2 kks

1. uznaje oskarżonego M. P. za winnego popełnienia wyżej opisanego w pkt. I czynu wyczerpującego znamiona ustawowe wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 kks i za to na mocy art. 57 § 1 kks wymierza mu karę grzywny w wysokości 5.000 zł (pięciu tysięcy) złotych;

2. uznaje oskarżonego M. P. za winnego popełnienia wyżej opisanego w pkt. II czynu wyczerpującego znamiona ustawowe przestępstwa skarbowego z art. 77 § 2 kks w związku z art. 6 § 2 kks i za to na mocy art. 77 § 2 kks wymierza mu karę grzywny w wysokości 30 (trzydziestu) stawek dziennych, określając wysokość jednej stawki na kwotę 80 zł (osiemdziesiąt złotych);

3. na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks zwalnia oskarżonego w całości od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa

Sędzia

Sygn. akt III K 740/17

UZASADNIENIE

M. P. rozpoczął w dniu 01 grudnia 1998r. prowadzenie działalności gospodarczej pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjne Handlowo-Usługowe (...), polegającą na produkcji konstrukcji metalowych i ich części.

Oskarżony będąc podatnikiem podatku od towarów i usług, w okresie od 27 kwietnia 2015r. do 25 lipca 2016r. w R. uporczywie nie wpłacał w terminie do 25 dnia następnego miesiąca na rachunek Urzędu Skarbowego w R. podatku od towarów i usług wynikającego z deklaracji VAT-7 za marzec i kwiecień 2015r., kolejne miesiące od czerwca 2015r. do sierpnia 2015r., kolejne miesiące od października 2015r. do grudnia 2015r. oraz w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług wynikającego z deklaracji VAT-7K za kolejne kwartały od I kwartału 2016r. do II kwartału 2016r. w łącznej wysokości 269.554 złotych.

Również będąc płatnikiem, w okresie od 20 marca 2015r. do 20 stycznia 2016r. w R., czynem ciągłym z wykonaniem tego samego zamiaru nie wpłacał w terminie do dnia 20 następnego miesiąca na rachunek Urzędu Skarbowego w R. podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu wynagrodzeń wypłaconych pracownikom, pobranego w kolejnych miesiącach od lutego 2015r. do grudnia 2015r. w łącznej wysokości 106.712,80 złotych.

Na dzień sporządzenia aktu oskarżenia przeciwko oskarżonemu należności publicznoprawne objęte zarzutami nie zostały uregulowane w całości.

Na dzień 26 lutego 2019r. należności publicznoprawne:

- z zarzutu I uległy zmniejszeniu do kwoty 146.572,06 zł
- z zarzutu II zostały w całości uregulowane.

Przedsiębiorstwo oskarżonego w okresie od dnia 01 lutego 2015r. do 31 lipca 2016r. nie mogło na bieżąco regulować swoich zobowiązań, w tym z tytułu podatku VAT i podatku od osób fizycznych nawet przy przyjęciu, że termin płatności faktur sprzedaży i zakupu wynosił 30 dni zamiast 120 dni (w przypadku należności oczekiwanych od (...) SA) ponieważ w wyniku prowadzonej działalności ponosiło więcej kosztów niż możliwych do uzyskania środków na ich pokrycie. W okresie tym przychody ze sprzedaży towarów i usług stanowiły łącznie 3.746.764,76 zł brutto, natomiast zobowiązania handlowe stanowiły 2.455.777,79 zł. Poniesione inne dodatkowe wydatki wyniosły:

- z tytułu wynagrodzeń 1.181.820,58 zł
- z tytułu zobowiązań wobec kontrahentów 656.331,93 zł
- z tytułu zobowiązań bankowych 554.508,37 zł
- wypłata gotówki 386.000 zł.

W okresie tym oskarżony finansował swoją działalność zobowiązaniami nie płacąc ich w terminie oraz zaciągniętymi kredytami bankowymi. W związku z tym, że kredyty bankowe nie stanowią przychodów, a raty miesięczne z tytułu ich spłaty nie stanowią kosztów zakupu, zobowiązania oskarżonego były znacznie wyższe aniżeli wynikające z rejestrów sprzedaży i zakupu za każdy miesiąc 2015r., z podsumowania księgi przychodów i rozchodów za okres od stycznia

2016r. do 31 grudnia 2016r. oraz deklaracji podatkowych VAT. W okresie tym płatności wykonane na rzecz banków z tytułu zobowiązań stanowiły około 554.500 zł.

Oskarżony ze względu na brak wystarczającej ilości środków pieniężnych posiadał niezapłacone zobowiązania. W sytuacji braku wystarczającej ilości środków finansowych na pokrycie w całości poniesionych kosztów (zobowiązań) – część wierzycieli pozostawało bez należnej im w terminie zapłaty. Przy wielości istniejących zobowiązań, w sytuacji gdy wysokość zobowiązań przewyższała wygenerowane przychody ze sprzedaży towarów i usług, kolejność płacenia zobowiązań leżała w gestii oskarżonego.

(częściowo wyjaśnienia oskarżonego k. 325v-326 oraz k. 337, zawiadomienie wraz z listą zaległości VAT k. 1-2, k. 12-13, zawiadomienie wraz z załącznikami k. 4-6, decyzja o odpowiedzialności podatkowej płatnika k. 7-11, k. 17-24, zawiadomienie wraz z listą zaległości PIT k. 14-15, zawiadomienie k. 16, wniosek o przeprowadzenie kontroli wraz z załącznikami k. 25-27, materiały z kontroli podatkowej k. 28-57, k. 58-67, informacja z (...) k. 88, wydruk deklaracji VAT-7 oraz VAT 7K k. 89-98, wydruk deklaracji PIT-4R k. 99, lista zaległości podatkowych VAT k. 100, k. 126, k. 1096, wydruk karty kontowej VAT k. 101-102, notatka urzędowa dotycząca VAT k. 103, lista zaległości podatkowych PIT k. 104, 127, wydruk karty kontowej PIT k. 105-106, k. 1094-1095, notatka urzędowa dotycząca PIT k. 107, oświadczenie o stanie majątkowym k. 118-119, oświadczenie k. 120-121, dokumenty k. 150-151, k. 171-200, k. 201-298, k. 303-305, k. 314-315, k. 331, k. 333, k. 343-347, k. 361-364a, k. 374, k. 381-401, k. 402-600, k. 601-734, k. 736-800, k. 801-884, opinia biegłego k. 891-1071)

Oskarżony mając problemy finansowe kilkakrotnie zwracał się z wnioskami o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w zakresie podatku VAT i podatku dochodowego od osób fizycznych PIT.

W dniu 15 czerwca 2015r. złożył wniosek o rozłożenie na raty zaległości z tytułu podatku od towarów i usług za miesiące marzec i kwiecień 2015r. Nie uzupełnił jednak wniosku na wezwanie organu.

W dniu 24 sierpnia 2015r. złożył wniosek o odroczenie z tytułu podatku od towarów i usług za marzec 2015r. – 5.732 zł, kwiecień 2015r. – 15.374 zł, czerwiec 2015r. - 46.571 zł, lipiec 2015r. – 13.507 zł. W dniu 23 października 2015r. wydano decyzję o umorzeniu postępowania na wniosek strony.

W dniu 24 sierpnia 2015r. złożył wniosek o odroczenie z tytułu podatku od wynagrodzeń pracowniczych za marzec 2015r. – 4.656 zł, kwiecień 2015r. – 10.664 zł, maj 2015r. – 11.115 zł, czerwiec 2015r. – 10.020 zł i lipiec 2015r. – 9.944 zł. W dniu 24 września 2015r. wydano decyzję o umorzeniu postępowania na wniosek strony.

W dniu 22 października 2015r. złożył wniosek o rozłożenie na raty zaległości z tytułu podatku od towarów i usług za czerwiec 2015r. – 37.975,30 zł, lipiec 2015r. – 13.507 zł i sierpień 2015r. – 71.316 zł. W dniu 4 kwietnia 2016r. wydano decyzję w przedmiocie rozłożenia na raty w/w zaległości (kwota pojedynczej raty 8.000 zł). Oskarżony uregulował tylko jedną ratę, której termin płatności przesunięto zgodnie z wnioskiem z dnia 21 czerwca 2016r. Stan taki spowodował, że decyzja wygasła z mocy prawa, przywrócono pierwotne terminy zaległości oraz wznowiono postępowania egzekucyjne.

W dniu 8 stycznia 2016r. złożył kolejny wniosek o rozłożenie na raty zaległości z tytułu podatku od towarów i usług za listopad 2015r. – 8.947 zł. W dniu 15 kwietnia 2016r. wydano decyzję o odmowie udzielenia ulgi uznaniowej z uwagi na brak przesłanki ważnego interesu publicznego i ważnego interesu strony.

Oskarżony poza zapłatą jednej raty z przesuniętym terminem płatności nie dokonywał dobrowolnych wpłat na rzecz zapłaty należności objętych wnioskami jak również generował nowe zaległości w znacznej wysokości.

(analiza spraw w zakresie udzielenia ulg w spłacie zobowiązań podatkowych k. 125, decyzja o umorzeniu postępowania na żądanie strony k. 68-69, decyzja o odmowie rozłożenia na raty k. 70-75, decyzja w sprawie rozłożenia na raty k. 76-81, decyzja o zmianie terminu płatności k. 82-86)

M. P. nie był dotychczas karany (karta karna k. 1084).

Oskarżony nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu czynów i wyjaśnił m.in. (k. 325v-326 oraz k. 337), że współpracował od kilkunastu lat z (...) S.A., obecnie (...). Miał podpisane wieloletnie umowy na różnych kopalniach, kiedy powstał problem firma była zaangażowana w 85 % w górnictwie. Współpracował jeszcze z (...). Po informacjach medialnych, że prawdopodobnie (...) będzie musiała ogłosić upadłość zwrócił się o pomoc do tych spółek. (...) spłacił szybko należności, (...) Spółka (...) zgodziła się na rozwiązanie umów i na spłacenie należności, natomiast (...) przesunęła terminy płatności na powyżej 200 dni i nie pozwolono mu na rozwiązanie umów wieloletnich. Z jednego dnia na drugi został bez środków na prowadzenie działalności i bez środków na życie. Zaznaczył, że nigdy wcześniej nie było takiej sytuacji, żeby nie płacił składek ZUS-owskich i nie odprowadzał podatków. Od momentu złożenia wniosku po około 1,5 roku doszło do zawarcia pierwszej ugody z Urzędem Skarbowym na część należności. ZUS od razu mu udzielił pomocy i w grudniu po nowelizacji ustawy została podpisana ugoda. Otrzymał zaświadczenie o niezaleganiu i mógł brać udział w przetargu. W przypadku Urzędu Skarbowego ugoda obejmowała część należności i nie otrzymał statusu o niezaleganiu. W tym czasie były prowadzone egzekucje odnośnie pozostałej zaległości i nie miał środków na realizowanie tej ugody. Urząd Skarbowy zajął konta, egzekwował pieniądze bezpośrednio od klientów.

Wskazał, że kwoty objęte zarzutami była dla jego przedsiębiorstwa nieznacznymi kwotami. W okresach wcześniejszych płacił dużo wyższe kwoty. Zaznaczył, że nigdy nie zamierzał zaprzestać płacenia podatków, ale zaistniała sytuacja na to mu nie pozwalała. Banki zaczęły wypowiadać umowy, żaden bank nie udzielił już kredytu. Na możliwość zaspokajania należności publicznoprawnych miało też wpływ przedłużenie terminu płatności ze strony (...). Podał, że gdyby należności wypłacane były we wcześniej ustalonych terminach nie byłoby żadnego problemu w regulowaniu należności, w tym objętych zarzutami. Wielokrotnie zwracał się do zarządu (...) o przyspieszenie wypłaty należności, ale twierdzili, że jest kilka tysięcy takich podmiotów. Nie miał możliwości negocjowania wydłużonego terminu płatności z (...).

Na pytanie oskarżyciela publicznego wyjaśnił, że nie występował na drogę sądową przeciwko (...), skierował tylko zawiadanie do próby ugodowej. Z każdą firmą, która składała pozew do sądu przeciwko (...), (...) kończyła współpracę. W momencie kiedy powstał problem rozważał zmianę profilu działalności, ale jest to proces kilkuletni, z którym wiąże się dodatkowe finanse związane ze szkoleniem ludzi, z nowymi urządzeniami, z certyfikatami. Na tym etapie przychód ze współpracy z (...) wynosił 80 %, 20 % był to przychód związany z klientami spoza (...), we wnioskach do Urzędu Skarbowego wskazywał tych kontrahentów. Większość kredytów zaciągnął przed pojawieniem się problemów z (...), z przeznaczeniem na cele inwestycyjne z uwagi na wieloletnie umowy łączące go z Kompanią.

Analizując wyjaśnienia oskarżonego Sąd podzielił je w takim zakresie w jakim znajdują potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Sąd nie dał wiary oskarżonemu który twierdził, że z uwagi na nieterminowe płatności zobowiązań przez dawną (...) nie mógł na bieżąco regulować zobowiązań z tytułu podatku VAT i podatku od osób fizycznych kiedy to (...) zmieniła terminy płatności z 30 dniowych na 120 dniowe. Twierdzenie takie nie znajduje potwierdzenia w opinii biegłej z zakresu księgowości. Z opinii tej natomiast wynika, że przedsiębiorstwo oskarżonego w okresie od dnia 01 lutego 2015r. do 31 lipca 2016r. nie mogło na bieżąco regulować swoich zobowiązań, w tym z tytułu podatku VAT i podatku od osób fizycznych nawet przy przyjęciu, że termin płatności faktur sprzedaży i zakupu wynosił 30 dni zamiast 120 dni (w przypadku należności oczekiwanych od (...) SA) ponieważ w wyniku prowadzonej działalności ponosiło więcej kosztów niż możliwych do uzyskania środków na ich pokrycie. W okresie tym przychody ze sprzedaży towarów i usług stanowiły łącznie 3.746.764,76 zł brutto, natomiast zobowiązania handlowe stanowiły 2.455.777,79 zł. Poniesione inne dodatkowe wydatki wyniosły:

- z tytułu wynagrodzeń 1.181.820,58 zł
- z tytułu zobowiązań wobec kontrahentów 656.331,93 zł
- z tytułu zobowiązań bankowych 554.508,37 zł

- wypłata gotówki 386.000 zł.

W okresie tym przedsiębiorstwo oskarżonego finansowało swoją działalność zobowiązaniami nie płacąc ich w terminie oraz zaciągniętymi kredytami bankowymi. W związku z tym, że kredyty bankowe nie stanowią przychodów, a raty miesięczne z tytułu ich spłaty nie stanowią kosztów zakupu, zobowiązania oskarżonego były znacznie wyższe aniżeli wynikające z rejestrów sprzedaży i zakupu za każdy miesiąc 2015r., z podsumowania księgi przychodów i rozchodów za okres od stycznia 2016r. do 31 grudnia 2016r. oraz deklaracji podatkowych VAT. W okresie tym płatności wykonane na rzecz banków z tytułu zobowiązań stanowiły około 554.500 zł.

Oskarżony ze względu na brak wystarczającej ilości środków pieniężnych posiadał niezapłacone zobowiązania. W sytuacji braku wystarczającej ilości środków finansowych na pokrycie w całości poniesionych kosztów (zobowiązań) – część wierzycieli pozostawało bez należnej im w terminie zapłaty. Przy wielości istniejących zobowiązań, w sytuacji gdy wysokość zobowiązań przewyższała wygenerowane przychody ze sprzedaży towarów i usług, kolejność płacenia zobowiązań leżała w gestii oskarżonego.

Sąd podzielił opinię biegłej jako jasną, spójną, pełną, odpowiadającą na zadane pytania, sporządzoną w oparciu o dokumenty przedłożone przez oskarżonego.

Sąd dał także wiarę zgromadzonym w sprawie dowodom z dokumentów, które zostały sporządzone w zakresie kompetencji osób uprawnionych do ich wystawienia, a których wiarygodność nie była przez żadną ze stron kwestionowana.

Swym zachowaniem opisanym w pkt. I oskarżony wyczerpał ustawowe znamiona wykroczenia skarbowego określonego w art. 57 § 1 k.k.s. Stosownie do art. 103 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług podatnicy są zobowiązani, bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego, do obliczania i wpłacania podatku za okresy miesięczne w terminie do 25. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy na rachunek właściwego urzędu skarbowego oraz są zobowiązani, bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego, do obliczania i wpłacania podatku za okresy kwartalne w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek właściwego urzędu skarbowego. Wykroczenie skarbowe opisane w art. 57 § 1 k.k.s. popełnia zaś ten podatnik, który uporczywie nie wpłaca w terminie podatku. Uporczywość ma miejsce wówczas, gdy podatnik, ma obiektywną możliwość wykonania obowiązku, nie wykonuje powinności, a jego zachowanie ma charakter długotrwały. W ocenie Sądu, w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do przypisania zachowaniu oskarżonego znamienia uporczywości. Nieuiszczenie podatku od towarów i usług nie miało charakteru jednorazowego, lecz obejmowało okres wielu miesięcy, przy czym miesiące te kolejno następowały po sobie. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego podatnik prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek oraz na własne ryzyko i nie może przerzucać na Skarb Państwa i pozostałych, regulujących terminowo podatki podatników, swoich niepowodzeń gospodarczych i nie płacić w terminie swych zobowiązań podatkowych, tłumacząc się brakiem środków finansowych na wymagane podatki. Specyfika podatku od towarów i usług polega na tym, że ciężar tego podatku ponoszą nie podmioty, na które zostały nałożone obowiązki podatkowe, ale finalni konsumenci, którzy muszą nabyć dane dobro. W związku z tym podatek VAT jako składnik ceny brutto pobierany przez sprzedawcę bądź usługodawcę powinien być bezwzględnie odprowadzany do budżetu państwa, gdyż podmioty te jedynie pośredniczą w jego przekazaniu, po uprzednim odliczeniu kwot podatku naliczonego i nie może być źródłem finansowania kosztów działalności przedsiębiorstwa. Oskarżony będąc osobą dorosłą, prowadzącą od wielu lat działalność gospodarczą, składając deklaracje VAT-7 i VAT-7K zdawał sobie sprawę z ciążących na nim obowiązków podatkowych, jak również rozumiał istotę podatku od towarów i usług, pobieranego na każdym kolejnym etapie obrotu towarami lub usługami, z którymi musiał się spotkać każdy przedsiębiorca działający na terenie kraju.

Odnosnie terminu przedawnienia karalności czynu z art. 57 § 1 k.k.s. wskazać należy, że dokonanie wykroczenia z art. 57 § 1 k.k.s nie zależy od nastąpienia skutku określonego w kodeksie karnym skarbowym, ponieważ dla przyjęcia, że doszło do jego dokonania, wystarczające jest samo niewpłacenie podatku w terminie. Tak więc w wypadku tego wykroczenia unormowanie art. 44 § 4 k.k.s. nie ma zastosowania, natomiast bieg terminu jego przedawnienia liczony

musi być zgodnie z regulacją art. 44 § 3 k.k.s. Niewpłacenie w terminie ustawowo określonym należnego podatku już w dacie upływu tego terminu skutkuje zaległością podatkową, stanowiąc tym samym uszczuplenie należności publicznoprawnej. Termin przedawnienia takiego wykroczenia rozpoczyna bieg z końcem roku, w którym upłynął termin płatności należności stanowiącej przedmiot wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17.11.2014r., III KK 226/14). Biorąc zatem powyższe pod uwagę, karalność wykroczenia popełnionego przez oskarżonego ustanie dopiero z dniem 31 grudnia 2019r.

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie pozwala także na przyjęcie, że oskarżony swoim zachowaniem opisanym w pkt. II wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa skarbowego z art. 77 § 2 k.k. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. Zaznaczyć należy, że na płatniku podatku dochodowego od osób fizycznych spoczywają szczególne obowiązki. Spełnia on rolę pośrednika pomiędzy podatnikiem a Skarbem Państwa i ma bezwzględny obowiązek przekazywania w wyznaczonym terminie pobranego podatku właściwemu urzędowi skarbowemu. W orzecznictwie sądowym ugruntowany jest pogląd, że nawet brak środków finansowych lub ich niedobór nie stanowi okoliczności, która zwalniałaby płatnika o obowiązku obliczenia, pobrania i odprowadzenia podatku, niezależnie od przyczyny tego stanu. Pobrane kwoty nie są bowiem pozostawione do jego swobodnej dyspozycji. Płatnik wypłaca pracownikom wynagrodzenie pomniejszone o kwoty podatku, które zgodnie z ustawą mają być wpłacone w wyznaczonym terminie na rachunek organu podatkowego. Pobrane w ten sposób kwoty podatnicy wykazują w rocznym zeznaniu podatkowym jako zaliczki na podatek wpłacane przez płatnika do urzędu skarbowego, a następnie pomniejszają o te kwoty należny od swoich dochodów podatek. W przypadku gdy płatnik nie dokona wpłaty pobranego podatku, dopuszcza do jego faktycznego uszczuplenia, ponieważ podatnicy pomniejszają swój podatek o kwoty, które w rzeczywistości nie zostały wpłacone.

Uwzględnić też należy, że prawo podatkowe przewiduje, na wniosek zainteresowanego złożony z odpowiednim wyprzedzeniem, odraczanie płatności i rozkładanie na raty należności podatkowych, w tym i zaległości podatkowych, gdy ważny interes podatnika za tym przemawia (art. 48 ustawy - Ordynacja podatkowa). Tym samym podatnik nie mogąc uregulować w terminie podatku, ma prawne instrumenty dla zmiany terminu jego płatności.

W niniejszej sprawie jak ustalono, oskarżony kilkakrotnie zwracał się z wnioskami o udzielenie ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w zakresie podatku VAT i podatku dochodowego od osób fizycznych PIT. Poza zapłatą jednej raty, w dodatku z przesuniętym terminem płatności, nie dokonywał dobrowolnych wpłat na rzecz należności objętych wnioskami, jak również generował nowe zaległości w znacznej wysokości.

Podkreślić należy, że trudna sytuacja finansowa oskarżonego nie pozbawia jego zachowań, polegających na niewpłacaniu w terminie podatku VAT cech uporczywości (art. 57 § 1 k.k.s.). Nie wyklucza ona również umyślnego charakteru działań, polegających na niewywiązywaniu się przez oskarżonego z obowiązków płatnika podatku dochodowego (art. 77 § 2 k.k.s.). Sąd zwrócił uwagę, że zachowania oskarżonego miały charakter powtarzalny, oskarżony nie uiszczał bowiem podatku przez okres kilkunastu miesięcy. Powoływanie się przez podatnika na brak wystarczających środków pieniężnych - wynikający chociażby z długich terminów zapłaty narzucanych przez kontrahentów - na regulowanie zobowiązań, nie może prowadzić do automatycznego uwolnienia go od odpowiedzialności karnej skarbowej. W piśmiennictwie podkreśla się, że problemy ze ściągalskością wierzytelności przysługujących podatnikowi wobec kontrahentów nie usuwają karalności wykroczenia skarbowego z art. 57 § 1 k.k.s., jeśli podatnikowi takiemu można postawić zarzut czy to niesumienności w doborze kontrahenta handlowego, czy braku przezorności, czy wreszcie zarzut opierający się na wskazaniu innych źródeł pozyskania środków pieniężnych na zapłatę podatku, choćby z kredytu lub pożyczki (G. Łabuda, T. Razowski, Głosa do postanowienia SN z 27.03.2003r., Prok. i Pr. 2003/11/124-136).

Z opinii biegłej wynika, że oskarżony nie był całkowicie pozbawiony środków finansowych, a te którymi faktycznie dysponował w okresach, w których nie był realizowany obowiązek podatkowy objęty zarzutami przeznaczone były na pokrycie innych wydatków związanych z bieżącą działalnością, przez co nie było już z czego z Urzędem Skarbowym w R. dokonać terminowych rozliczeń w zakresie podatku od towarów i usług oraz pobranych zaliczek na podatek dochodowy. Oskarżony w pełni zaś zdawał sobie z tego sprawę, a więc był świadom swych zaniechań

jako konsekwencji dokonanych przez siebie wyborów biznesowych. Można bowiem postawić wniosek, że uważał inne zobowiązania za istotniejsze do uregulowania w danym momencie. Takie ustalenia wystarczały z kolei do stwierdzenia, że oskarżony zrealizował tak przedmiotowe, jak i podmiotowe znamiona zarzucanego mu wykroczenia skarbowego oraz przestępstwa skarbowego.

Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonemu Sąd miał na uwadze treść art. 53 § 7 k.k.s. Wziął zatem pod uwagę rodzaj i charakter zagrożonego i naruszonego mienia, wagę naruszonego obowiązku podatkowego, wysokość narażonej należności publicznoprawnej, a także sposób i okoliczności popełnienia czynów oraz postać zamiaru. Czyny te składały się z wielu zachowań rozciągniętych w czasie. Oskarżony pomimo narastających trudności finansowych nie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, co powodowało dalszy, sukcesywny wzrost zadłużenia publicznoprawnego.

Okolicznością umożliwiającą rozważać łagodniejsze potraktowanie oskarżonego była zdaniem Sądu towarzysząca temu motywacja. Kosztem interesu fiskalnego Skarbu Państwa zaspokajał innych wierzycieli by zapewnić bieżące funkcjonowanie swojego przedsiębiorstwa. Jego zamiarem było odłożenie jedynie w czasie zapłaty należnych zobowiązań podatkowych.

Czyny przypisane oskarżonemu są zawinione. Można mu przypisać winę w czasie ich popełnienia albowiem uzasadnionym było w konkretnej sytuacji wymagać od oskarżonego zachowania zgodnego z normą prawną, a nie zachodziły jednocześnie przyczyny, które odmowę takiego zachowania uzasadniałyby. Można oskarżonemu zarzucić zatem, że mając możliwość wyboru postępowania, nie dał posłuchu normie prawnej.

Przy wymiarze kary Sąd miał na uwadze, aby nie przekraczała ona stopnia winy oraz uwzględniała stopień społecznej szkodliwości popełnionych przez oskarżonego czynów. Sąd baczył, by orzeczone kary spełniały swe cele wychowawcze i zapobiegawcze wobec oskarżonego, uświadamiając mu naganność jego postępowania oraz wzbudzając przekonanie, że negatywne skutki popełniania wykroczeń skarbowych przekraczają płynące z tego korzyści. Przy wymiarze kary Sąd również wziął pod uwagę, że na dzień 26 lutego 2019r. należności publicznoprawne z zarzutu I uległy zmniejszeniu do kwoty 146.572,06 zł, zaś z zarzutu II zostały w całości uregulowane.

Wpływ na wymiar kary miały też względy prewencji ogólnej poprzez uświadomienie społeczeństwu konieczności respektowania norm prawnych oraz faktu, że brak poszanowania obowiązującego prawa, jego lekceważenie powoduje szereg niekorzystnych konsekwencji.

Sąd uznał zatem, że karą adekwatną, spełniającą swoje funkcje i obejmującą jednocześnie całą karygodność działania sprawcy będzie wymierzona:

- za wykroczenie skarbowe opisane w pkt. I na mocy art. 57 § 1 k.k.s. kara grzywny w wysokości wymierza mu karę grzywny w wysokości 5.000 zł

- za przestępstwo skarbowe opisane w pkt. II. na mocy art. 77 § 2 k.k.s. kara grzywny w wysokości 30 stawek dziennych przy przyjęciu, iż wysokość jednej stawki dziennej stanowi kwotę 80 zł.

Przy wymiarze kary Sąd uwzględnił także właściwości i warunki osobiste oskarżonego. Oskarżony posiada wykształcenie wyższe, prowadzi działalność gospodarczą z przychodem w wysokości średnio 1.000 zł, na utrzymaniu posiada córkę. Nie bez znaczenia w niniejszej sprawie jest okoliczność, że egzekucja grzywien orzeczonych przez Sąd w wyższych kwotach mogłaby się okazać bezskuteczna i generowałaby dodatkowe, zbędne koszty. Podkreślenia wymaga, że wymierzona kara grzywny poza tym aby była istotną dolegliwością finansową dla sprawcy, nie może prowadzić do przerzucenia jej ciężaru faktycznie na barki np. rodziny oskarżonego. Ma to być zatem kara realna, czyli dostosowana do możliwości płatniczych sprawcy wykroczenia skarbowego i przestępstwa skarbowego.

Mając na uwadze sytuację osobistą, rodzinną i materialną oskarżonego jak również wysokość zobowiązań podatkowych Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. zwolnił go w całości od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sędzia